

Opgave 5 Activerend arbeidsmarktbeleid

In een land brengen de toegenomen arbeidsongeschiktheid en de stijgende vergrijzing de financiering van de sociale verzekeringen, waarbij het omslagstelsel wordt toegepast, in gevaar. De minister van Sociale Zaken analyseert de situatie en gebruikt daarbij onder andere tabel 1.

tabel 1 verhouding tussen inactieven en actieven, 2009 - 2018

| 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 |
|-------|-------|-------|--------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| 0,670 | 0,654 | 0,630 | 0,6450 | 0,649 | 0,631 | 0,629 | 0,620 | 0,618 | 0,616 |

Onder inactieven worden uitkeringsgerechtigden verstaan (bijvoorbeeld voor werkloosheid, staatspensioen, bijstand). Onder actieven worden de werkenden verstaan. Een i/a -ratio (inactieven/actieven) van 0,5 betekent dat voor iedere inactieve er twee actieven staan.

De minister van Sociale Zaken concludeert op basis van de tabel dat:

- de regering zich moet inzetten om de participatiegraad te laten stijgen, met als gevolg dat de i/a -ratio verder omlaag kan;
- als het niet lukt om de i/a -ratio te laten dalen, toekomstige regeringen steeds meer moeite zullen krijgen om bij vergrijzing de financiering van het staatspensioen rond te krijgen. Hierdoor ontstaat een grotere druk op de solidariteit binnen en tussen generaties.
- indien het niet lukt om de i/a -ratio verder te verlagen, de pensioenleeftijd verder zal worden verhoogd.

3p **22** Geef een verklaring voor conclusie b en verklaar de grotere druk op de solidariteit binnen generaties **en** tussen generaties.

2p **23** Geef twee verklaringen hoe de i/a -ratio verlaagd zal worden als de pensioenleeftijd wordt verhoogd.

De minister van Sociale Zaken stelt een aanpassing voor van de Wet inkomstenbelasting met als doel om meer doelgroepen zoals werklozen en bijstandsgerechtigden te stimuleren de arbeidsmarkt te betreden. De voorgestelde aanpassing staat in tabel 2.

tabel 2 oud en nieuw stelsel van inkomstenbelasting

| oud stelsel inkomstenbelasting (2018): | | nieuw stelsel inkomstenbelasting (ingande 2019): | |
|--|--------|---|--------|
| schijven | tarief | schijven | tarief |
| € 0 - 12.000 | 37% | € 0 - 20.000 | 35% |
| € 12.001 - 37.000 | 41% | € 20.001 - 70.000 | 40% |
| € 37.001 - 67.000 | 42% | > € 70.000 | 50% |
| > € 67.000 | 52% | | |
| arbeidskorting € 1.000 per persoon per jaar | | Voor mensen met een arbeidsinkomen tot maximaal € 15.000 per jaar is de arbeidskorting € 1.500. Voor mensen met een arbeidsinkomen vanaf € 15.000 per jaar wordt deze korting verminderd met € 40 per € 1.000 extra jaarinkomen. | |

- 2p **24** Noem twee aspecten van de voorgestelde belastingaanpassing die de genoemde doelgroepen eerder kunnen activeren om betaald werk te gaan zoeken. Licht beide aspecten toe.

De voorgestelde verandering van de wet inkomstenbelasting heeft niet alleen gevolgen voor de groep inactieven. De minister van Sociale Zaken wil ook weten wat de gevolgen zijn voor de huidige actieven. Hij verwacht namelijk dat de actieven zich hierdoor minder zullen aanbieden op de arbeidsmarkt. In het land geldt dat het modale belastbaar arbeidsinkomen € 38.500 is per jaar.

- 3p **25** Bereken het belastingvoordeel door de stelselherziening voor de modale werknemer.
- 2p **26** Leg de verwachting van de minister uit.